

3.5.161 - VALSE

Nieuwe grensoverschrijdende middelen : naar een validatie van scenario's voor de valorisatie van sedimenten en andere materialen

1. PROJECTLEIDER

ISSeP

Postcode: 7340

Stad: Wasmes

Land: Belgique

2. PROJECTPARTNERS EN BUDGET

PROJECTPARTNERS	GEBIEDSDEEL	TOTAAL BUDGET	EFRO
ISSeP	WA	1 366 291,71 EUR	683 145,85 EUR
SEDISOL	WA	Geassocieerde PP	Geassocieerde PP
ARMINES - Association pour la Recherche et le Développement de Méthodes et Processus Industriels	FR	177 576,82 EUR	88 788,41 EUR
BRGM - Service Géologique régional Nord Pas de Calais	FR	333 720,54 EUR	166 860,27 EUR
INERIS	FR	109 780,59 EUR	54 890,29 EUR
DGO2 - Direction des Recherches hydrauliques	WA	199 823,75 EUR	99 911,87 EUR
Université Lille 1	FR	407 525,66 EUR	203 762,83 EUR

Centre Terre et Pierre	WA	570 965,83 EUR	285 482,91 EUR
Ecole Nationale Supérieure des Mines de Douai	FR	704 106,26 EUR	352 053,13 EUR
VNF - Voies Navigables de France	FR	Geassocieerde PP	Geassocieerde PP
Vito	VL	287 933,45 EUR	143 966,72 EUR
MOW - Waterbouwkundig Laboratorium	VL	Geassocieerde PP	Geassocieerde PP
TOTAAL		4 157 724,61 EUR	2 078 862,28 EUR

3. OVERZICHT

Noord-Frankrijk, Wallonië en Vlaanderen zijn drie regio's waar de waterlopen goed met elkaar in verbinding staan. Het zwakke reliëf leidt tot een sterke sedimentatie en de nood om te ruimen is er hoog. Dit probleem kan nog verergeren door de toename van de regenval als gevolg van de klimaatsverandering.

In deze regio's zijn er weinig bewezen en duurzame oplossingen voorhanden om de gebaggerde sedimenten nuttig te gebruiken. De beheerders en besturen wachten nog steeds op doeltreffende oplossingen om dit materiaal te benutten. Frankrijk en België zijn eveneens grondgebieden met veel braakliggende gronden die wachten op een herbestemming, een overblijfsel van het rijke industriële verleden, wat leidt tot een aanzienlijk volume ontgonnen grond dat beheerd moet worden of waar een nieuwe bestemming voor moet worden gevonden.

De opzet van het VALSE-project is om grensoverschrijdende mogelijkheden te creëren om dit materiaal nuttig te gebruiken. Hiertoe worden werken op ware grootte uitgevoerd (landschapsheuvels, fietspaden) die de integratie van dit materiaal in het grondgebied en het duurzaam gebruik ervan bevorderen. Het project zal dienen als bewijs dat materiaalherwinning haalbaar is en gunstig is voor de circulaire economie.

Om tot een geslaagde integratie van het hergebruikte materiaal in het grondgebied te komen, moeten oude sedimentstortplaatsen ook worden beschouwd vanuit de relatie tussen de natuur en de gezondheid, de impact op het omgevingsmilieu en moet het aanbod aan sedimenten en gronden worden gelinkt aan de vraag van grote bouwwerven in het gebied Frankrijk-Wallonië-Vlaanderen.

Rond het hergebruik van materiaal bestaan nog heel wat uitdagingen op vlak van engineering. Deze uitdagingen wil het project aangaan door matrices en meetinstrumenten te ontwikkelen voor de typering van een omgeving en door innoverende en duurzame technologieën toe te passen voor betonformulering, de productie van het cement voor burgerlijke bouwkunde en de productie van granulaat op basis van geruimd materiaal voor de isolatie van gebouwen.

Het idee achter het VALSE-project dat past in een context van duurzame ontwikkeling en circulaire economie, zal ook worden bekendgemaakt bij een breed publiek.

Omdat het project gericht is op het behoud van de waterlopen door een geïntegreerd sedimentbeheer, het hergebruik van materiaal en de integratie ervan in het grondgebied, sluit VALSE eveneens aan bij de strategische prioriteiten van INTERREG V.

4. BEGIN- EN EINDDATUM VAN HET PROJECT

Begindatum: 01/01/2016

Einddatum: 31/12/2019

5. NAAM VAN DE CATEGORIE STEUNVERLENING

Bescherming en verbetering van de biodiversiteit, natuurbescherming en groene infrastructuur

6. ACTIVITEITENVERSLAG OP 30/09/2017

Het Valse-project heeft tot doel de grensoverschrijdende ondernemingen goed te keuren die ijveren voor de opwaardering van de materies (sedimenten en uitgegraven grond). Dit werk streeft naar het operationaliseren via de implementatie van werkzaamheden op volle schaal (landschappelijk heuveltje, fietspad) waarbij de voorkeur gegeven wordt aan een goede integratie in het grondgebied en een duurzaam gebruik van de materies. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een partnerschap bestaande uit Vlaamse (MOW et VITO), Franse (Armines, BRGM, IMT Lille Douai, Universiteit van Lille 1 en VNF) en Waalse operatoren (CTP, LRH-DGO2, ISSeP, Sedisol/Ecoterres) die aanvullende competenties bieden om de projectdoelstellingen te bereiken.

Voor de uitvoering van het Valse-project zijn verschillende onderzoekssites gekozen:

- een stortplaats voor sedimenten in Saint Omer om werkzaamheden uit te voeren met betrekking tot de herwaardering van stortplaatsen en de integratie van deze werken in het grondgebied (module 3);

- de Lagune de Sedisol in Farciennes, van waaruit de sedimenten komen die de grondstof (Wallonië) vormen voor de tests "betonrecuperatie" (module 5);
- de talud van Farciennes voor de milieumonitoring van een landschapsvalorisatie (module 5);
- het kanaal Gent-Terneuzen, waarvan de sedimenten aan tests worden onderworpen voor recuperatie in aggregaten en puzzolanen.

De sedimenten van de Sedisol-lagune en het kanaal Gent-Terneuzen werden vóór de recuperatieproeven gekarakteriseerd, inclusief kwantitatieve en kwalitatieve verificatie van organisch materiaal. Er werd een steekproef genomen en fysisch verwerkt om de geschikt eigenschappen te presenteren voor de valorisatietests in beton.

Voor de sedimenten van Gent-Terneuzen zijn een grondstofformule en een sinterproces voor lichte aggregaten ontwikkeld. Wat de toevoeging van puzzolaan voor de cementproductie betreft, zijn thermische activeringstests van de sedimenten uitgevoerd. De incorporatietests moeten echter nog worden geoptimaliseerd.

De opvolging van de talud van Farciennes is gestart. Uit de eerste resultaten blijkt dat de sedimenten van de talud geen invloed lijken te hebben op de flora die wordt geacht zich op natuurlijke wijze te vestigen, noch op het voortbestaan van de fauna (hoewel deze niet erg divers is). Hetzelfde geldt voor ecotoxiciteitsproeven die geen substraattoxiciteit (sediment) aan het licht brengen voor de voortplanting van wormen, noch voor de activiteit van nitrificerende bacteriën die de in een agrarische referentiegrond waargenomen activiteit benadert.

Naast de aanlevering van de grondstoffen voor de tests hebben de gekozen sites toegelaten om het gebruik van meetinstrumenten ter plaatse te valideren (module 4). Dit is het geval voor de XRF voor de karakterisering van metalen elementen waarvan het gebruiksprotocol is gestandaardiseerd.

Op dezelfde wijze als bij metingen ter plaatse, het meetprotocol van zuurvluchtige sulfiden wordt momenteel herzien met het oog op de omzetting van labo tot site (vermindering van de testduur, van het volume van reagentia,...).

Tot slot werd voor het project een specifieke site gecreëerd: <https://valse.info>. Deze site is momenteel in het Frans beschikbaar en zal in de komende maanden naar het Nederlands vertaald worden.

7. DATUM VAN DE LAATSTE BIJWERKING

30 september 2017